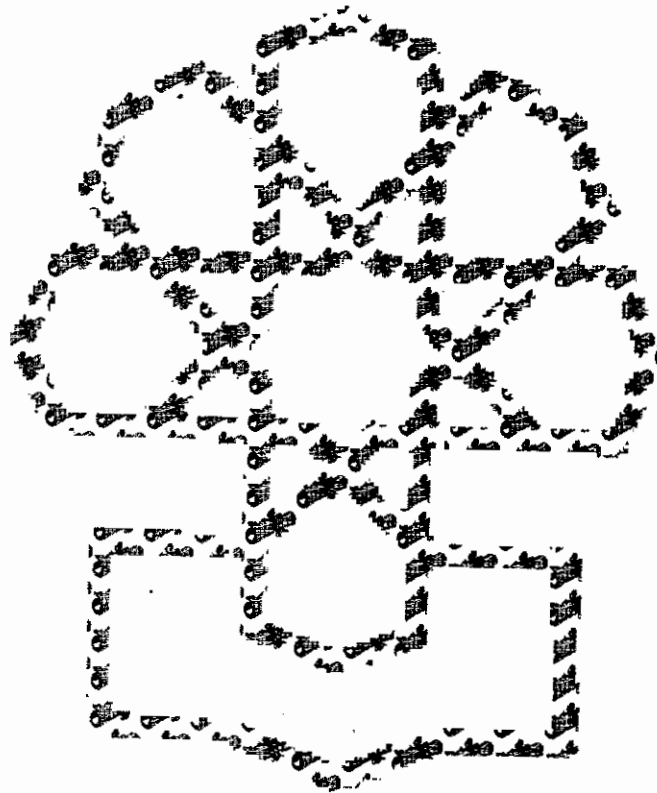

مروری بر خطوط کلی قانون بودجه ۷۵

معاونت پژوهشی

بهمن ماه ۱۳۷۴

کار: گروه (۲) خدمات پژوهشی

کد گزارش: ۱۶۰۱۱۸۳

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی

شماره: ۷۵۳۴

تاریخ: ۷۶/۱۰/۲۹

مروری بر خطوط کلی قانون بودجه ۷۵

کد گزارش: ۱۶۰۱۱۸۳

فهرست مطالب

- مقدمه

- فصل اول: تفاوتهای بودجه ۷۵ با بودجه ۷۴

- فصل دوم: میزان انطباق بودجه ۷۵ با اهداف و خط مشی های

قانون برنامه دوم توسعه

- فصل سوم: شاخصهای اساسی بودجه ۷۵

- فصل چهارم: چالشهای بودجه ۷۵

لایحه بودجه سال ۱۳۷۵ پس از ساعتها کار کارشناسی فشرده در فرصت تعیین شده قبلی در مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان بررسی و به تصویب نهایی رسید. برای بررسی و تصویب این لایحه تلاش گسترده‌ای صورت گرفت تا قانون بودجه‌ای منطبق با هدفها و خط مشی‌های برنامه دوم توسعه و نیز جوابگوی نیازهای واقعی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسد. کمیسیون خاص بررسی بودجه تلاش نمود تا با واقع بینی و با اتکا به ویژگیها و واقعیات کنونی و نیازهای آینده کشور رسیدگی به لایحه بودجه را انجام داده و پیشنهادهای اصلاحی خود را با دیدی واقع‌گرایانه ارائه کند.

کمیسیون خاص بررسی بودجه در تمامی مراحل رسیدگی به لایحه بودجه ۱۳۷۵ از دستاوردهای پژوهشی مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی بهره‌مند گردید. مرکز پژوهشهای مجلس پیش از آغاز به کار کمیسیون خاص، ۱۵ تیم کارشناسی حول محورهای مختلف اقتصادی و اجتماعی مرتبط با لایحه بودجه ۷۵ تشکیل داده و با کار شبانه روزی موفق شد ۲۹ گزارش پژوهشی در این خصوص تهیه کند. گزارشهای تهیه شده پشتوانه پژوهشی قابل اتکایی برای کمیسیون خاص در انجام بررسیهایش بود.

فصل اول: تفاوت‌های بودجه ۷۵ با بودجه ۷۴

۱- افزایش سهم درآمدهای مالیاتی و کاهش سهم درآمدهای نفتی در درآمدهای عمومی.
همانطور که در جدول شماره (۱) ملاحظه می‌شود در بودجه ۷۴ سهم درآمدهای مالیاتی از درآمدهای عمومی دولت معادل ۱۷/۱ درصد بود که در بودجه ۱۳۷۵ به ۱۹/۲ درصد افزایش یافت. در مقابل سهم درآمدهای نفتی از درآمدهای عمومی دولت از ۵۹/۴ درصد در بودجه ۷۴ به ۵۰/۱ درصد در بودجه ۷۵ کاهش یافت. این امر تلاش مجلس را در بهبود ساختار درآمدهای عمومی دولت نشان می‌دهد. با کاهش اتکای درآمدهای عمومی دولت به درآمدهای نفتی، آسیب پذیری درآمدهای عمومی از ناحیه تحولات اقتصادی و سیاسی بازار نفت نیز کاهش می‌یابد.

۲- کاهش سهم هزینه‌های جاری و افزایش سهم هزینه‌های عمرانی در پرداختهای بودجه عمومی دولت.
همانطور که در جدول شماره (۱) آمده است، در بودجه ۷۴ سهم پرداختهای جاری در بودجه عمومی دولت معادل ۵۹/۸ درصد بود که نسبت فوق با ۵/۳ درصد کاهش به ۵۴/۵ درصد در بودجه ۷۵ رسیده است. در مقابل هزینه‌های عمرانی که ۳۱/۹ درصد پرداختهای بودجه عمومی دولت را در سال ۷۴ تشکیل می‌داد به ۳۶/۹ درصد پرداختهای بودجه عمومی دولت در سال ۷۵ افزایش یافته است. این امر تلاش در بهبود ساختار پرداختهای بودجه عمومی دولت را نشان می‌دهد.

۳- اوراق مشارکت

از دیگر تفاوت‌های بودجه ۷۵ با بودجه ۷۴ مسأله اوراق مشارکت است. اوراق مشارکت در بودجه ۷۴

مطرح نبود، ولی در بودجه ۷۵ با سقف ۳۰۰ میلیارد ریال گنجانده شده است. این امر نه تنها به تحدید نقدینگی و مآلاً کاهش نرخ تورم می انجامد، بلکه مشارکت مردم در سازندگی کشور را نیز افزایش می دهد.

۴- زکات

مسأله زکات در بودجه ۷۴ و بودجه سالهای قبل از آن اصلاً مطرح نبوده است. این مسأله برای اولین بار در بند «ب» تبصره ۱۶ بودجه ۷۵ گنجانده شده است.

جدول شماره (۱) - سهم اجزای درآمدها و هزینه‌ها در بودجه‌های ۷۴ و ۷۵ (درصد)

۱۳۷۵	۱۳۷۴	شرح
۱۹/۲	۱۷/۱	سهم درآمدهای مالیاتی از کل درآمدهای عمومی
۵۰/۱	۵۹/۴	سهم درآمدهای نفتی از کل درآمدهای عمومی
۳۰/۷	۲۳/۵	سهم سایر درآمدها از کل درآمدهای عمومی
۵۴/۵	۵۹/۸	سهم هزینه‌های جاری از کل هزینه‌ها
۳۶/۹	۳۱/۹	سهم هزینه‌های عمرانی از کل هزینه‌ها
۸/۶	۸/۳	سهم هزینه‌های از محل درآمد اختصاصی از کل هزینه‌ها

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۷۴ و آخرین مصوبات مجلس شورای اسلامی در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۷۵.

فصل دوم: میزان انطباق بودجه ۷۵ با اهداف و خط مشی‌های قانون برنامه دوم توسعه

بودجه در واقع برنامه کوتاه مدت دولت است. اهداف، خط مشی‌ها و سیاستهای برنامه‌های توسعه در قالب بودجه‌های سالانه به طرح، پروژه و فعالیت تبدیل می شود. از این رو انطباق بودجه‌های سالانه با اهداف و سیاستهای برنامه‌های توسعه از اهمیت بسیاری برخوردار است. در جریان بررسی بودجه ۷۵ نهایت تلاش برای انطباق آن با اهداف و خط مشی‌های قانون برنامه دوم توسعه مبذول شده است.

در مورد تحقق عدالت اجتماعی در بیش از ۱۲ تبصره، بهبود وضعیت مناطق محروم، تأمین نیازهای مصرفی مردم و حل مشکلات بخشهایی که اقشار محروم در آنها بیشتر است مورد توجه قرار گرفته است. در بررسی لایحه، اهداف کیفی و کمی، سیاستها، خط مشی‌ها، احکام و تبصره‌های قانون برنامه دوم به طور کلی مراعات گردیده و بنا بر ضرورت برخی اعداد و ارقام، درآمدها و هزینه‌ها و اعطای تسهیلات تغییر محدودی پیدا کرده است.

با توجه به اهمیت آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفاع، صدا و سیما، کشاورزی و امور آب، یارانه کالاهای اساسی و حمایت از قشرهای مستضعف ضمن آن که سعی شده جهتگیریهای اصلی قانون برنامه دوم مورد توجه قرار گیرد، به دلیل افزایش تورم جهانی و رشد جمعیت کشور در برخی از ارقام تغییراتی حاصل شده است.

از سوی دیگر به دلیل ضرورت کاهش اتکا به درآمدهای نفتی، بالابردن سایر درآمدها به ویژه

درآمدهای مالیاتی مورد توجه قرار گرفت. افزایش میزان مالیاتها و درآمدهای ناشی از فروش ارز نسبت به پیشنهاد دولت ۱۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین ۲۵ درصد بر وصول مابه‌التفاوتها افزوده شده است. مشارکت مردم در حد قابل قبول قانون برنامه دوم، اقتضا داشت که نسبت اعطای تسهیلات بانکی به بخشهای تعاونی، خصوصی و دولتی در جهت مثبت تغییر پیدا کند، به گونه‌ای که از سهم بخشهای دولتی کاسته شده و بر اعطای تسهیلات به مردم به ویژه در زمینه سرمایه‌گذاری و تولید افزوده شود. تسهیلات بانکی به صورتی سامان گرفته که طرحهای کشاورزی، آموزشی، فرهنگی و اشتغال‌زا به خصوص در مناطق محروم و مرزی از اولویت خاص برخوردار باشد و ایثارگران، جانبازان و مددجویان لازم‌الحمايه از عنایتهای ویژه بهره‌مند شوند.

به دلیل حرکت در مسیر توسعه که مورد تأکید دولت و مجلس بوده است، هیچ یک از اعتبارات طرحهای عمرانی و زیربنایی کاهش نیافت، بلکه برای استحکام و رشد معین افزایشهایی نیز صورت گرفت. پیش‌بینی‌های دولت محترم در هزینه‌های جاری که رشد محدودی یافته بود عیناً قابل قبول واقع شد و در مواردی نیز با توجه به افزایش رشد تورم بالا رفت.

آهنگ عدالت اجتماعی که با عنایتها و رهنمودهای مقام معظم رهبری در تارک برنامه پنجمه دوم قرار گرفت. در بررسی لایحه مورد توجه خاص واقع شد و در اعتبارات امور ذیل مراعات گردید:

۱- محرومیت زدایی؛

۲- یارانه کالاهای اساسی؛

۳- یارانه دارو و درمان؛

۴- حمایت از قشرهای محروم؛

۵- سامان جدی‌تر در مسیر اشتغال مولد.

برای تحقق خط مشی رشد و توسعه پایدار اقتصادی با محوریت بخش کشاورزی نیز تبصره‌های مختلفی پیش‌بینی شد. این تبصره‌ها عمدتاً در راستای تأمین منابع مالی بخش کشاورزی و ایجاد و گسترش اشتغال مولد در آن می‌باشد.

برای تحقق خط‌مشی برنامه دوم توسعه در خصوص ایجاد تعادل در بخشهای اقتصادی (دولتی، خصوصی و تعاونی) در بودجه ۷۵ تلاش شده حمایت‌های قانونی برای مشارکت هر چه بیشتر مردم در فعالیتهای مختلف اقتصادی و اجتماعی افزایش یافته و تسهیلات لازم در این زمینه ایجاد شود. تبصره‌های ۸، ۱۶، ۳۸، ۳۹ و ۶۱ در این رابطه منظور شده‌اند.

از دیگر خط‌مشی‌های مهم قانون برنامه دوم توسعه، تقویت و ترجیح ارزشهای انقلاب اسلامی در عرضه کردن منابع مالی و امکانات دولتی است. در انطباق این خط‌مشی و برای تحقق آن تبصره‌های مختلفی لحاظ شده است که از جمله می‌توان از بند «ج» تبصره ۳، تبصره ۴، بند «ب» تبصره ۷ و تبصره‌های ۱۱، ۳۸، ۵۰ و ۵۲ نام برد. در این تبصره‌ها تلاش شده برای اولویت دادن به ایثارگران و رزمندگان در استفاده از تسهیلات بانکی، ثروتهای ملی و منابع طبیعی، الزامات قانونی لازم پیش‌بینی شود.

هماهنگی بودجه مصوب ۱۳۷۵ با لایحه پیشنهادی دولت

از آنجا که لایحه پیشنهادی دولت نتیجه ساعتها کار کارشناسی بوده و در هیأت محترم دولت جمهوری اسلامی تلاش لازم برای انطباق لایحه با هدفها و خط‌مشی‌های برنامه دوم و نیز انطباق آن با

نیازهای واقعی اقتصاد کشور شده بود، از این رو در زمان بررسی لایحه در مجلس نیز تلاش شد بودجه مصوب حتی الامکان در هماهنگی با لایحه پیشنهادی باشد. برای مثال می توان از قیمت های پیشنهادی لایحه در خصوص نفت نام برد که عیناً در بودجه مصوب مجلس حفظ شده است.

فصل سوم : شاخصهای اساسی بودجه ۷۵

۱- تأمین منابع مالی و نهاده های مورد نیاز بخش کشاورزی

در بودجه ۷۵ برای تأمین منابع مالی بخش کشاورزی در تبصره ۶۳ پرداخت معادل ۱۲۰۰ میلیارد ریال تسهیلات اعتباری، بدون اخذ وثیقه، جهت پروژه های آبیاری تحت فشار و آبیاری قطره ای و بارانی پیش بینی شده است.

همچنین از طریق تبصره ۴ دولت موظف شده باز پرداخت اعتباراتی را که از محل منابع قرض الحسنه و سایر منابع نظام بانکی کشور از طریق بانک مرکزی در اختیار بانک کشاورزی قرار داده می شود، تضمین و مانده مطالبات آن را در بودجه سالهای بعد کل کشور منظور نماید.

بر اساس بند «د» تبصره ۱۸ نیز کاهش اعتبارات کلیه طرح های بخش آب و کشاورزی ممنوع شده است. برای تأمین منابع مالی لازم جهت خرید های تضمینی محصولات اساسی کشاورزی و دامی و تنظیم بازار محصولات کشاورزی و دامی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی موظف شده بر اساس تبصره ۴۷ وجوه مورد نیاز جهت این منظور را تأمین و به صورت وام کوتاه مدت در اختیار دستگاه های اجرایی ذی ربط قرار دهد.

۲- توزیع عادلانه امکانات

به منظور تحقق اهداف برنامه دوم جهت توزیع عادلانه امکانات و ایجاد تعادلهای منطقه ای بر اساس بند «ب» تبصره ۲۵ سازمان برنامه و بودجه استانها موظف شدند با همکاری کمیته های برنامه ریزی شهرستان و دستگاه های اجرایی ذی ربط، برنامه توسعه هر بخش را تهیه و به تصویب کمیته برنامه ریزی استان برسانند.

۳- عنایت به مناطق محروم و روستاها

برای گسترش خدمات بهداشتی، آموزشی و نیز تأمین راه های مناسب روستایی و برق در روستاها در تبصره های ۶، ۱۶، ۱۸، ۳۷ و ۵۱ الزامات قانونی مشخص پیش بینی شده است. بر اساس تبصره های فوق حداقل معادل ۴۵۶ میلیارد ریال علاوه بر سهم اعتبارات عمرانی استانی و ملی روستاهای محروم کشور، ویژه این روستاها منظور شده است.

همچنین بر اساس تبصره ۵۱ معادل ۶۰ میلیارد ریال تسهیلات بانکی برای تجهیز کانون های تولیدی و ساخت مسکن مناسب در مناطق مستعد جهت اسکان های خودجوش عشایر اختصاص یافته است.

۴- ایجاد اشتغال مولد

بر اساس بند «ب» تبصره ۶۳ بانک مرکزی موظف شده به منظور ایجاد فرصت های شغلی جدید از منابع

نظام بانکی کشور مبلغ ۶۰۰ میلیارد ریال تسهیلات اعتباری کوتاه مدت و میان مدت پرداخت کند. اولویت دریافت این تسهیلات با مناطق مرزی و شهرستانهایی است که میانگین نرخ بیکاری آنها بیشتر از متوسط کشور است.

کمک به صندوق قرض الحسنه حمایت از فرصتهای شغلی و نیز احداث و تکمیل مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای از دیگر مواردی بوده است که برای ایجاد اشتغال مولد در بودجه ۷۵ به آن توجه شده است. بدین منظور بر اساس بند «ب» تبصره ۷ تا سقف ۳ میلیارد ریال حاصل از اجرای بند «ب» ماده ۲۶ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین و کمکهای داوطلبانه مردمی به صندوق قرض الحسنه حمایت از فرصتهای شغلی منتقل می‌شود. همچنین تا سقف ۲ میلیارد ریال حاصل از محل درآمد بند «ب» ماده ۲۶ قانون فوق‌الذکر به سقف اعتبار طرح احداث و تکمیل مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای اضافه شده است. همچنین برای استخدام فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم نیز معادل ۵ میلیارد ریال اعتبار در نظر گرفته شده است.

۵- یارانه کالاهای اساسی و دارو

برای تأمین نیازهای اساسی مصرفی مردم، معادل ۷۵ میلیارد ریال یارانه کالاهای اساسی در نظر گرفته شده است. همچنین از محل درآمدهای ارزی سال ۱۳۷۵ معادل ۱۴۶۲ میلیون دلار به منظور تأمین کالاهای اساسی برای همه مردم کشور اختصاص یافته است، این در حالی است که معادل ۳۷۰ میلیون دلار نیز به منظور واردات مواد اولیه داروهای تولید داخل و واردات بخشی از داروهای مورد نیاز کشور و معادل ۱۸ میلیون دلار برای تأمین شیر خشک منظور شده است. به این ترتیب تلاش شده تا با پرداخت یارانه‌های فوق قدرت اقتصادی و معیشتی مردم حتی الامکان حفظ گردد.

برای تأمین نیازهای اساسی مصرفی مردم علاوه بر پرداخت یارانه، تسهیلات بانکی نیز منظور شده است. بر اساس تبصره ۱۱ مبلغ ۱۱۰ میلیارد ریال از تسهیلات بانکی کوتاه مدت برای کالارسانی به مردم در اختیار اتحادیه مرکزی تعاونیها قرار می‌گیرد. همچنین مبلغ ۳۰ میلیارد ریال از منابع نظام بانکی به منظور تقویت تعاونیهای مصرف کارکنان دولت اختصاص یافته است. از سوی دیگر بر اساس تبصره ۶۸ دولت مکلف شده از آغاز سال ۷۵ ماهانه به کارکنان شاغل، بازنشسته، موظف و عائله تحت تکفل آنها و وراث کارمندان متوفی به ازای هر نفر معادل یک دهم حداقل حقوق مبنای جدول قانون نظام هماهنگی پرداخت کارکنان دولت را پرداخت نماید تا از طریق تعاونیهای مصرف کارکنان دولت به صورت کالا و مایحتاج ضروری در اختیار آنان قرار گیرد.

۶- تحدید رشد نقدینگی و تأکید بر اتمام طرحهای نیمه تمام برای کاهش تورم

جهت تحدید رشد نقدینگی، حجم تسهیلات اعتباری در حدود ۳۰۰ میلیارد ریال نسبت به برنامه دوم کاهش یافته است و اولویت توزیع اعتبارات عمرانی با طرحهای نیمه تمامی است که در سال ۱۳۷۵ خاتمه می‌یابد.

۷- حمایت از ایثارگران

اولویت دادن به ایثارگران و خانواده شهدا، آزادگان و بسیجیان در استفاده از تسهیلات بانکی،

ثروتهای ملی و منابع طبیعی در تبصره‌های ۳، ۴، ۷، ۱۱، ۳۸، ۵۰ و ۵۲ مورد توجه قرار گرفته است. بر اساس تبصره‌های فوق، ایثارگران در برخورداری از تسهیلات صندوق حمایت از فرصت‌های شغلی اولویت دارند. همچنین مبلغ ۴۵۰ میلیارد ریال برای تسهیل امر ازدواج آنان در کنار سایر اقشار اختصاص یافته است. و نیز بانک مرکزی مکلف شده در اجرای ماده ۸ قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران، تسهیلات مورد نیاز خرید سهام کارخانه‌ها و شرکتهای موضوع قانون مزبور را حداکثر تا میزان ۳۵ میلیارد و چهار میلیون ریال تأمین و پرداخت کند.

مبلغ ۵۰ میلیارد ریال از تسهیلات اعتباری تبصره ۵۲ نیز برای خرید یا احداث مسکن جانبازان بالای ۲۵ درصد اختصاص یافته است.

۸- خنثی سازی توطئه‌های آمریکا

با توجه به مداخلات نابخردانه دولت آمریکا در امور داخلی ایران اسلامی، معادل ۲۵ میلیارد ریال اعتبار برای کشف و خنثی کردن توطئه‌ها و دخالت‌های دولت آمریکا در امور ایران اسلامی و همچنین طرح دعای جمهوری اسلامی ایران علیه آمریکا در مجامع حقوقی بین‌المللی اختصاص یافته است.

فصل چهارم: چالش‌های بودجه ۷۵

۱- ضعف‌های ساختاری بودجه

۱-۱- یکی از ضعف‌های ساختاری نظام بودجه‌ای کشور عبارت است از این که تدوین بودجه در ایران مبتنی بر اصل «ضرورت استمرار حیات دستگاه‌های اجرایی» است، لذا معمولاً تدوین بودجه دستگاه‌ها بر این اساس صورت می‌گیرد که:

- مجموع هزینه‌های پرسنلی دستگاه که به صورت اصل باید تأمین شود در سال بودجه‌ای چه مقدار خواهد بود؟

- هزینه‌های وابسته به پرسنل، کدام است؟

- هزینه‌های اضافی ناشی از گسترش فعالیت دستگاه چگونه محاسبه و منظور شود؟

اصل ضرورت استمرار و حفظ دستگاه باعث می‌شود که در شرایط تنگناهای مالی نیز دستگاه اجرایی از نظر پرسنل و تا حدودی از نظر سایر هزینه‌ها دچار مضیقه نگردد.

حتی در صورت شدت بحران مالی که عمده‌تأ هزینه‌های وابسته به پرسنل کاهش می‌یابد دستگاه اجرایی آماده جهش هزینه‌ای و حجمی برای مرحله بعدی گشایش مالی باقی می‌ماند.

۱-۲- بودجه ریزی کشور دارای ماهیت نقدی و غیر تعهدی است؛ به عبارت دیگر این مسأله که هر بودجه تدوین شده چه تعهداتی را برای سالهای آینده ایجاد می‌کند، مورد عنایت نیست. آنچه در روش فعلی تدوین بودجه اهمیت دارد این است که تأمین مالی نقدی دستگاه در سال بودجه‌ای یک اصل است.

۱-۳- ساختار بودجه‌ای کشور به گونه‌ای عمل می‌کند که نظام‌های مالی - اجرایی بر اصل «کنترل صحت مالی عملیات در جریان اجرا» استوار باشد. این امر از یک سو ماهیت کنترلی مسؤلان مالی را بر ماهیت هدایتی آنان حاکم می‌سازد و از سوی دیگر حجم بوروکراسی، فرم‌های استاندارد، امضاها متعدد،

تبادل انواع تفاهمنامه‌ها را به شدت افزایش می‌دهد. بدیهی است که این هر دو ویژگی باعث می‌شود رابطه دستگاه کنترلی مالی با دستگاه مدیریتی - اجرایی در هر واحد سازمانی علی‌الاصول تنش زا و التهاب آفرین باشد و کارایی محدود اجرایی دستگاهها را باز هم به سطح نازلتری بکشاند.

مشکلات ساختاری سیستم بودجه‌ریزی کشور را می‌توان در فقدان بودجه عملیاتی و فقدان انضباط سنجیده مالی - اقتصادی خلاصه کرد. از آنجا که حجم دخالت‌های دولت در تولید ملی از طریق بودجه عمومی بسیار قابل توجه است، لذا مشکلات ساختاری بودجه‌ای کشور مستقیماً و به نحو وسیعی به جامعه تحمیل می‌شود.

اصلاح ساختار بودجه‌ای کشور فعالیت است که نیازمند برنامه‌ریزی تفصیلی و وسیع و اجرای تدریجی و زمان بر است. برخوردهای مقطعی و روزمره، توان حل و فصل مشکلات بودجه‌ای را ندارد. آنچه نیاز است تخصیص زمان، تفکر و اندیشه کافی برای برنامه‌ریزی تفصیلی اجرایی در زمینه اصلاح ساختار تشکیلات اداری - مالی دولت و به ویژه ایجاد انضباط مالی و اداری در تشکیلات دولت است و در این مقطع بیش از هر چیز نیازمند عطف توجه قاطع مجلس شورای اسلامی است.

۲- مغایرت‌های بودجه ۷۵ با قانون برنامه دوم توسعه

۲-۱- درآمدها

درآمدهای عمومی پیش‌بینی شده در قانون برنامه دوم برای سال ۱۳۷۵ معادل ۴۱,۱۲۱ میلیارد ریال بوده که در مصوبات بودجه سال ۱۳۷۵ به ۵۵۸۷۱/۲ میلیارد ریال افزایش یافته است، (۳۵/۹ درصد افزایش). بررسی مغایرت ارقام درآمدی به تفکیک درآمدهای مالیاتی، درآمدهای نفتی و سایر درآمدها بیانگر آن است که در قانون برنامه دوم معادل ۹۶۵۹ میلیارد ریال درآمد از ناحیه مالیات‌ها برای سال ۱۳۷۵ پیش‌بینی شده بود که در مصوبات بودجه ۷۵ به ۱۰۷۴۳/۹ میلیارد ریال افزایش یافته است، (۱۱/۲ درصد افزایش). رقم درآمدهای نفتی نیز در بودجه ۷۵ معادل ۲۲/۲ درصد بیشتر از رقم متناظر قانون برنامه است.

۲-۲- هزینه‌ها

کل هزینه‌های پیش‌بینی شده از محل درآمد عمومی در قانون برنامه دوم برای سال ۱۳۷۵ معادل ۴۱۲۹۶/۵ میلیارد ریال و در بودجه ۱۳۷۵ معادل ۵۵۸۷۱/۲ میلیارد ریال است، به عبارت دیگر، هزینه‌های پیش‌بینی شده در بودجه ۷۵ از محل درآمد عمومی ۳۵/۳ درصد بیشتر از رقم متناظر برنامه است. هزینه‌های جاری و عمرانی بودجه ۷۵ به ترتیب معادل ۳۶/۵ درصد و ۳۳/۵ درصد بیشتر از هزینه‌های متناظر قانون برنامه است.

لازم به یادآوری است که افزایش قابل توجه درآمدها و هزینه‌های بودجه‌ای سال ۱۳۷۵ نسبت به مصوبات برنامه - امری که الزاماً در سال‌های آتی نیز تداوم خواهد یافت، احتمالاً آثار قابل توجهی بر سایر متغیرها گذارده و تعادل‌های مورد نظر در برنامه دوم را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

